

ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์)
Management Skills in the 21st Century of Administrators
of Klongnong Yai School (Thongkam Parnkham-Anusorn)

ฉันทยาภรณ์ ไกรนรา*

Thunyaporn Kainara

* โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

รับบทความ 3 เมษายน 2562 แก้ไขบทความ 8 มิถุนายน 2562 ตอรับบทความ 30 กรกฎาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 67 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดและทักษะด้านความรู้ความคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ทักษะด้านศึกษาและการสอน ส่วนทักษะด้านเทคนิค มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ: ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนคลองหนองใหญ่

Abstract

The research aimed to study Management skills in the 21st century of administrators of Klongnongyai School (Thongkam Parnkham - anusorn), in 5 areas, namely 1) technical skills 2) human relation skills 3) conceptual skills 4) education and teaching skills 5) knowledge and thinking skills. The populations used for this research who were teachers of Klongnongyai School (Thongkam Parnkham - anusorn) 67 persons in academic year 2019. The research

instruments were a rating scale questionnaire and checklist. The statistics used for data analysis that were frequency percentage mean and standard deviation.

The findings reveal that Management skills in the 21st century of administrators of Klongnongyai School (Thongkam Parnkham - anusorn), the overall were at high level when to consider in each area. The conceptual skills and knowledge and thinking skills were the highest mean. Secondly, education and teaching skills and the technical skills were the lowest mean.

Keywords: Management skills in the 21ST century, School administrator, Klongnong Yai School

บทนำ

โลกในศตวรรษที่ 21 มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบันกลายเป็นโจทย์สำคัญสำหรับในหลาย ๆ เรื่อง ทั้งนี้ทุกฝ่ายมองเห็นความเปลี่ยนแปลงชัดเจนมากขึ้นจากอดีต และความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องมีการวางแผนการบริหารจัดการศึกษาที่ดี มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ผู้บริหารในฐานะผู้นำองค์กรจำเป็นต้องปฏิรูปตนเอง และการเปลี่ยนแปลงองค์การครั้งใหญ่เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่จะต้องบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและความสมดุล เพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ บุญส่ง กรุงเทพฯ (2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ ภูมิปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้จักรักษาหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ภูมิปัญญาไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการ (2553)

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งต้องใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานพยายามทำตนให้เป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของร่วมงานอย่างแท้จริง ความสามารถ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหารนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น ทักษะความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ความเข้าใจในหลักการบริหารงานประสิทธิภาพของผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกลมีความเป็นผู้นำ เป็นตัวจุดประกายที่จะก่อให้เกิดความร่วมมือที่จะทำให้สถานศึกษามีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุตาม

จุดประสงค์ของสถานศึกษา ความมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่สามารถวัดได้จาก ความรู้สึกพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อหน่วยงาน ซึ่งความพึงพอใจนี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความตั้งใจที่จะให้ ความร่วมมือและเป็นความรู้สึกที่จะเกิดขึ้นเฉพาะบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการ ในการตัดสินใจเข้ามาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยทักษะทางการ บริหารงานในสถานศึกษา ต้องมีความรู้เรื่องการบริหารงานอย่างเหมาะสม ดังนั้น จึงจำเป็นที่ผู้บริหารใน สถานศึกษาจะต้องศึกษาทักษะการบริหารงานโดยตรงเพราะการบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์เป็นวิชาชีพ ชั้นสูง ที่ผ่านมาผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้ศึกษามาทางด้านการบริหารสถานศึกษาโดยตรงจึงทำการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ออกมาตามลักษณะการใช้ความรู้ที่ตนเองมีอยู่เป็นหลักเกณฑ์ในการแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะขัด หลักวิชาการทำให้ผู้ร่วมงานขาดขวัญและกำลังใจในการทำงานประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรใน หน่วยงานลดลง ผู้บริหารที่จะประสบผลสำเร็จ คือผู้ที่สามารถประยุกต์เอาศาสตร์ในด้านการบริหารไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ อรุณา รุ่งเรืองวิชกุล (2559)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลาและต่อเนื่องในศตวรรษที่ 21 ก่อให้เกิดความซับซ้อนและ มีความสำคัญยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ต้องอาศัยทักษะใน การบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านที่กล่าวว่า ทักษะในการบริหารใน ศตวรรษที่ 21 ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องมีเพื่อให้การดำเนินการบริหารประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องต้องมีทักษะ เช่น ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย์ (Human Skills) ทักษะ ด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) และทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) เป็นต้น ทักษะเหล่านี้เป็น คุณลักษณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องให้ความสนใจอย่างยิ่ง เพราะผู้บริหารสถานศึกษายุค ใหม่จะต้องมีลักษณะมองกว้าง คิดไกล มุ่งมั่นสู่ความสำเร็จ อรุณา รุ่งเรืองวิชกุล (2559)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีความสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดคุณภาพและ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาพร้อมที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการ ทำงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้บริหารจึงเป็นศูนย์กลางของกิจกรรม การที่ ผู้บริหารสถานศึกษาจะกระทำภารกิจได้ตามเป้าประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจได้เป็นอย่างดีและได้เห็นความสำคัญของทักษะการบริหารงานในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) มีปัญหาหลายประการที่สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีปัญหาเกี่ยวกับทักษะการบริหาร ผู้บริหารและครูควรวางแผน ในการ ทำงานเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนด้านการเรียนการสอนให้ทั่วถึงและต่อเนื่องผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพ็ญผกา กรวยทอง (2559)

จากสภาพความเป็นมาความสำคัญเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหาร สถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 มีทักษะบริหาร ทั้งจำนวนบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่มี ความแตกต่างกัน ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนจะแตกต่างกัน จึงขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถด้าน

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษา ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) ซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึง ทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารงานไว้หลายด้านด้วยกัน แต่ผู้วิจัยได้กำหนดทักษะการบริหารของ เดรก และ โรว์ (Drake & Roe, 1986) ที่ให้ความเห็นว่าผู้บริหารจะทำหน้าที่บริหารงาน ในสถานศึกษาประสบความสำเร็จมากน้อยขึ้นอยู่กับทักษะในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ 5 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skills) ทักษะด้านมนุษย (Human Skills) ทักษะด้านความคิดรวบยอด (Conceptual Skills) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (Educational and Instructional Skills) และทักษะด้านความรู้ความคิด (Cognitive Skills) เพราะผู้วิจัยเห็นว่าทักษะการบริหารทั้ง 5 ด้าน ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนอันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อให้ผลที่ได้จากการวิจัย ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตบางแค ใช้ในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) จำนวน 67 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดของ เดรก และโรว์ (Drake & Roe, 1986) ซึ่งประกอบด้วยทักษะการบริหาร 5 ด้าน 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านความคิดรวบยอด 4) ทักษะด้านการศึกษาและการสอน 5) ทักษะด้านความรู้ความคิด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามหลักการของลิเคิร์ท

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. นำแบบสอบถามจำนวน 67 ชุด แจกให้ครูผู้สอนโรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานข้าอนุสรณ์) ปีการศึกษา 2562 จำนวน 67 คน แล้วเก็บคืนนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ทั้งหมด ร้อยละร้อย

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ได้แก่ เพศ อายุ โดยใช้ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานข้าอนุสรณ์) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดเกณฑ์การแปลผลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ช่วง

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม ทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอดและทักษะด้านความรู้ความคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ทักษะด้านศึกษาและการสอน ส่วนทักษะด้านเทคนิค มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียดผลการวิจัยในแต่ละด้าน ดังนี้

ทักษะด้านเทคนิค โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสวงหาความรู้และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ ใช้ในหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ส่วนผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายกย่องชมเชยบุคลากรที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายในโอกาสต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างเท่าเทียมกัน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ทักษะด้านความคิดรวบยอด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการบริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด และผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะความชำนาญในการวางแผนและวินิจฉัยปัญหาได้อย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจดำเนินการใด ๆ ในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการจัดโครงสร้างงานและกระจายอำนาจไปให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างเหมาะสมกับความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ทักษะด้านการศึกษาและการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองให้มีความรู้และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาการศึกษาและการจัดเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาให้แนวทาง แนะนำวิธีการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนที่หลากหลายตามสภาพจริง และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำผลงานทางวิชาการและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาจัดหาแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ทักษะด้านความรู้ความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนงานสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเรื่องการควบคุม กำกับ ติดตามเพื่อให้งานดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือและแนวทางในการบริหารงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

จากผลการวิจัยเรื่อง พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของบ้าน วัด โรงเรียน โดยมีการเชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมเพื่อหารือในด้านต่าง ๆ และกำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด สามารถวิเคราะห์นโยบายและจุดมุ่งหมายของงานได้อย่างชัดเจนถูกต้อง มีทักษะความชำนาญในการวางแผนและวินิจฉัยปัญหาได้อย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจดำเนินการใด ๆ มีความสามารถในการจัดโครงการบริหารงานและกระจายอำนาจไปให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างเหมาะสมกับความสามารถ และจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังการปฏิบัติงานและการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีการพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือและแนวทางในการบริหารงาน มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการกำหนดหน้าที่ของบุคลากรในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์การสนับสนุนให้ครูใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่เพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากองค์การอย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยใช้ทรัพยากรบุคคลและอื่น ๆ ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านกระบวนการทางการบริหารอย่างมีระบบและเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีการกระจายอำนาจและให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม จึงกำหนดให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพในเชิงนโยบายและหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งการกระจายอำนาจดังกล่าวทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัวมีอิสระในการบริหารจัดการการศึกษาเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) เป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา รุ่งเรืองวงษ์กุล (2559) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 รับรู้การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านเทคนิค โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถด้านเทคนิค (Technical Competency) โดยปกติแล้วผู้บริหารต้องมีทักษะ และมีความรู้และความสามารถในการทำงานมากกว่าผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อจะได้สอนและควบคุมการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เทคนิคด้านนี้เน้นความสามารถที่จะปฏิบัติงานเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับวิธีการหรือกระบวนการใด ๆ เพื่อให้กิจกรรมประจำวันเสร็จสมบูรณ์ ดังนั้นทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ในด้านเทคนิคประกอบด้วย

1) ทักษะในสายวิชาชีพ (Technical or Professional Expertise) ผู้ที่จะมาเป็นผู้บริหารได้ต้องมีความสามารถในสายงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนเองก่อน เมื่อมีผู้ใต้บังคับบัญชาจึงสามารถสอนงาน ควบคุมงาน แก้ปัญหา และให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าทักษะด้านนี้น้อยเกินไป ปัญหาที่ตามคือการควบคุมงาน การแก้ปัญหา และการให้คำปรึกษาจะไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อมุมมองของผู้ใต้บังคับบัญชาต่อผู้จัดการในด้านภาวะผู้นำ

2) ทักษะการสอนงานและพัฒนาคณะ (Develops Others) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการสอนงาน พัฒนาคณะให้เกิดความรู้ ทักษะและความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ทักษะนี้มีความสำคัญอย่างมากในการช่วยแบ่งเบาภาระความรับผิดชอบของผู้บริหารด้วยการมอบหมาย

3) ทักษะการวางแผนงาน (Planning Skill) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการวางแผนงานกลยุทธ์ เพื่อนำไปสู่การวางแผนงานประจำวัน (Daily planning) ต้องเข้าใจถึงความสำคัญและความเร่งด่วนของงาน เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างงานพัฒนา งานที่ต้องสำเร็จ งานที่ไม่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายองค์กร เป็นต้น เพื่อการใส่กิจกรรมลงในแผนงานเกิดประสิทธิภาพที่สุด

4) ทักษะการมอบหมายงาน (Delegation Skill) ถ้าผู้บริหารสอนงานเก่ง การมอบหมายงานจะไม่เป็นเรื่องยาก เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการสอนงานคือ การแบ่งเบาภาระงานและการพัฒนาคณะในหน่วยงาน ซึ่งการสอนงานจะสร้างความรู้ ทักษะและความสามารถให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฐมาพร ยอดบุญ (2557) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยทักษะทางเทคนิค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา

คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะทางด้านความรู้ความเข้าใจมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริภรณ์ สุวรรณโณ (2558) ได้ศึกษาทักษะ การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง 3 ทักษะอยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นอันดับแรก ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคลากรในหน่วยงาน มีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งทักษะนี้มีความสำคัญกับผู้บริหารซึ่งผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

1) ทักษะการเลือกบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในระบบงาน รู้องค์ประกอบของงานในกระบวนการ รู้ลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ ความรับผิดชอบที่ต้องมีในงานและหน้าที่ ที่ต้องปฏิบัติของงาน และจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน โดยการวิเคราะห์ทักษะที่ต้องการในงานด้วยการประเมินความรู้ ทักษะและความสามารถของบุคลากรในหน่วยงานทั้งหมด ที่กล่าวมาผู้บริหารต้องทราบ เพื่อการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ โดยการทำงานประสานงานฝ่ายบุคคล และผลเสียของการคัดเลือกบุคลากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ คือ เสียเวลา เสียเงิน ฯลฯ

2) ทักษะการทำงานเป็นทีมผู้บริหารต้องรับผิดชอบความสำเร็จของงานด้วยการอาศัยบุคลากร ดังนั้นการสร้างทีมงานให้ทำงานร่วมมือกันอย่างลงตัวต้องอาศัยความสามารถและ ความสำเร็จของทีมงานตั้งต้นจากผู้บริหาร ผู้บริหารต้องรับผิดชอบการสร้างระบบและผลักดันให้บุคลากรปฏิบัติตามระบบ พัฒนาคนให้มีความสามารถเข้ากันได้กับความต้องการของระบบ เป็นผู้นำที่ดีในการบริหารความขัดแย้งที่เกิดจากระบบ และสื่อสารให้ทุกคนทราบถึงความต้องการหรือเป้าหมายที่ต้องการทีม ทั้งหมดเป็นหลักการสำคัญของการทำงานเป็นทีมที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหาร

3) ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ ผู้บริหารต้องรับผิดชอบความสำเร็จของงานด้วยการอาศัยบุคลากรในทีม องค์การประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลายทีมงาน ดังนั้นบุคลากรต้องประสานงานร่วมกันให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ดังนั้นในฐานะผู้บริหาร ต้องรู้จักสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทีม ให้เกิดภาวะหรือบรรยากาศของการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญผกา กรวยทอง (2559) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 1 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ในภาพรวมมีทักษะการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะเทคนิคและทักษะด้านความคิดรวบยอดมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิ พุ่มโชคชัย (2557) ได้ศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม

ผลการวิจัย พบว่า การใช้ทักษะการบริหารของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียง

ตามลำดับค่ามีขมิมาเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านวินัย ทักษะด้านความรู้ความคิดและด้านเทคนิคตามลำดับ

ด้านความคิดรวบยอด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในการบริหารและสามารถสร้างวิสัยทัศน์ที่เน้นในการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน กำหนดนโยบายของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มีความชัดเจนต่อการกำหนดงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาประจำปีของสถานศึกษา กำหนดจุดมุ่งหมายและขอบข่ายงานได้อย่างชัดเจนถูกต้อง วิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการวางแผน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารงาน มีทักษะความชำนาญในการวางแผนและวินิจฉัยปัญหาได้อย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจในการดำเนินใด ๆ ในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาโรงเรียน กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักสูตรทุกระดับตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ผู้บริหารสามารถจัดโครงสร้างงานและกระจายอำนาจไปให้บุคลากรรับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถเพื่อให้งานเกิดประสิทธิผล จัดลำดับความสำคัญก่อน – หลังการปฏิบัติงานการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริภรณ์ สุวรรณโณ (2558) ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตหนองแขม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้ง 3 ทักษะ อยู่ในระดับมาก โดยทักษะด้านความคิดรวบยอดเป็นอันดับแรก ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา รุ่งเรืองวิชกุล (2559) ได้ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัย พบว่าครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 รับรู้การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค ตามลำดับ

ด้านการศึกษาและการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีทักษะความรู้ความชำนาญในการจัดการและบริหารหลักสูตรการเรียนการสอนของผู้บริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียน ที่สอดคล้องกับภารกิจนโยบายการศึกษาของรัฐและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความสามารถในการนิเทศการสอน เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรู้ เป็นนักวิชาการที่ดี ที่ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาและการสอนถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ชีวิตและสิ่งแวดล้อม ในการบริหารหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดทำตารางการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร และเหมาะสมตามวัยผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการสอนแบบยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ การสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและนำผลการวัดผลของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร งานทักษะการศึกษาและการสอน คือ งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา งานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและพบว่า ร้อยละ

40 ของงานทั้งหมดของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นงานด้านการจัดการเรียนการสอน ทักษะจำเป็นสำหรับผู้บริหารในฐานะเป็นผู้นำทางการศึกษาที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารไม่เข้าใจการศึกษาก็คงจะบริหารงานให้มีประสิทธิผลได้ยาก ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีลักษณะเฉพาะและความแตกต่างจากองค์การอื่นงานในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีหน้าที่ 6 ประการ คือ 1) พัฒนาเป้าหมายและนโยบายของสถานศึกษา 2) จัดโปรแกรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ 3) จัดหาและจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนการสอนและโปรแกรมการสอนต่าง ๆ 4) สร้างและประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาในการนำโปรแกรมหรือแผนงานไปปฏิบัติ 5) ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในด้านกระบวนการและผลผลิต และ 6) เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนการเรียนการสอนกับชุมชน ทักษะการศึกษาและการสอน เป็นทักษะที่ผู้บริหารใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำทางการศึกษาและการเป็นผู้มีภูมิรู้เป็นนักวิชาการที่ดี ใช้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนถ่ายทอดแนะนำให้ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจในการเรียนการสอนสอดคล้องกับภารกิจและนโยบายการศึกษาที่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ชีวิต และสิ่งแวดล้อม บริหารหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เหมาะสมตามวัยของผู้เรียน และเป็นไปตามแผนที่กำหนด พร้อมส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาวิธีการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งการสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน และนำผลการสอนของนักเรียนมาใช้ปรับปรุงหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิ หุ่นไชยชัย (2557) ได้ศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ผลการวิจัย พบว่า การใช้ทักษะการบริหารของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมาเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านมโนภาพ ทักษะด้านความรู้ความคิด และด้านเทคนิค ตามลำดับ และสอดคล้องกับ สุริยา ทองยัง (2558) ได้ศึกษาการใช้ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อมสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมาเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ทักษะของผู้บริหารด้านการศึกษาและการสอน ทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิค ทักษะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะของผู้บริหารด้านมโนภาพ

ด้านความรู้ความคิด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความชำนาญในการใช้ความรู้ความคิด ปัญญา และวิสัยทัศน์ในการบริหารหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานให้ทันต่อโลกทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน ประกอบด้วย การใช้ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศ การนำแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้บริหารงานอย่างต่อเนื่อง นำนโยบายไปปฏิบัติโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ใช้การบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ได้บังคับบัญชา

อย่างเหมาะสม และสามารถบริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิ พงษ์โชคชัย (2557) ได้ศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ผลการวิจัย พบว่า การใช้ทักษะการบริหารของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ ทักษะของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะพบว่า ทักษะด้านความรู้ความคิดอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมาเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะด้านการศึกษาและการสอน ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านมโนภาพ ทักษะด้านความรู้ ความคิด และด้านเทคนิค ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรียา ทองยัง (2558) ได้ศึกษาการใช้ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่าผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมาเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ทักษะของผู้บริหารด้านความรู้ความคิด ทักษะของผู้บริหารด้านการศึกษาและการสอน ทักษะของผู้บริหารด้านเทคนิค ทักษะของผู้บริหารด้านมนุษยสัมพันธ์และทักษะของผู้บริหารด้านมโนภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านเทคนิค ผู้บริหารควรจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารงานได้ และสามารถใช้เทคนิคและวิธีการควบคุมการทำงานของบุคลากรได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารจัดทำเกณฑ์มาตรฐานการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างชัดเจนควรจัดทำแผนกลยุทธ์สถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และสามารถนำมาปรับใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษา

2. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญกับบุคลากรอย่างเท่าเทียมกันและสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรในหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการสร้างบรรยากาศกระตุ้นให้บุคลากร เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเป็นทีมและ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามความถนัดและความสามารถควรจัดให้มีการพบปะสังสรรค์เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างบุคลากรระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น การจัดเลี้ยงปีใหม่ การจัดไปสัมมนาทั้งโรงเรียน

3. ด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารควรจัดโครงสร้างงานกระจายอำนาจไปให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างเหมาะสมกับความสามารถ สามารถวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ในการวางแผนให้เกิดประสิทธิภาพรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ในยุคปัจจุบันและสามารถวิเคราะห์กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักสูตรทุกระดับตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของ บ้าน วัด โรงเรียน

4. ด้านการศึกษาและการสอน ผู้บริหารควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับเป็นสำคัญ และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรในสถานศึกษาเพื่อจะได้นำเทคโนโลยีไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนต้องเป็นผู้นำทางด้านวิชาการและสามารถถ่ายทอดความรู้แนวคิดทางวิชาการให้บุคลากรเข้าใจเป้าหมายวิธีการดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

5. ด้านความรู้ความคิด ผู้บริหารควรมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือและแนวทางในการบริหารงาน สนับสนุนให้ครูและบุคลากรใช้ความรู้ความสามารถที่มีอยู่เพื่อเพิ่มสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน สามารถนำความรู้ความคิด ความเข้าใจมาพัฒนา เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานได้อย่างเหมาะสมและมีความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูผู้สอนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่องานในความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาเชิงพหุติกรรมกับผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (และแก้ไขเพิ่มเติม 2545, 2553). กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- บุญส่ง กรุงชาติ. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปฐมพร ยอดบุญ. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- เพ็ญผกา กรวยทอง. (2559). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- ภูมิ พุ่งโชคชัย. (2557). การใช้ทักษะการบริหารงานของฝ่ายบริหารโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สิริภรณ์ สุวรรณโณ. (2558). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงาน เขตหนองแขม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุรียา ทองยัง. (2558). ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะล่อม สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

อรอุมา รุ่งเรืองวณิชกุล. (2559). **ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Drake, T.L, and Roe, W.H. (1986). **The Principal Ship**.3 rd ed. New York: Macmilan.